

ACB 1107.310

datum: 27 JUNI 1974

CO

b. /

u. _____

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: **BFA-BOI**

Bijlage(n): 1

Afschr.:

BO:

Datum ontmoeting	Datum rapport	Volgno. Inf. rapp.	Evaluatie
		-1-	

Betreft: Anarchisme-scholing.

Op dinsdag 18-6-1974 vond in "de Kargadoor" te Utrecht een scholingsavond plaats in het kader van de Anarchisme-cyclus, georganiseerd door de Federatie van Vrije Socialistten.

Aanwezig waren plm. 15 personen, van wie als gespreksleider ene optrad. Hij introduceerde het forum van deze avond, dat zich zou gaan bezighouden met het onderwerp "Onderwijs en opvoeding", uiteraard in anarchistisch perspectief. Als inleider stond voor deze avond gepland, doch betwijfeld moet worden of deze als zodanig optrad, dan wel of hij überhaupt op deze avond aanwezig was.

Voor wat betreft de inhoudelijke zaken kan er weinig bericht worden; het forum bestond uit een viertal "grijsaards", die aan een stuk doorratelden en dit gebeurde dan op een dergelijke ergerlijke wijze, dat de overige aanwezigen hierover diverse malen hun misnoegen kenbaar maakten. Temeer omdat in het relaas van deze heren, het publiek in het geheel niet werd betrokken en het geheel een bijzonder onverstaanbaar karakter droeg. Ondanks verschillende verzoeken om wat "meer gericht" en "meer publiekelijk" hun denkbeelden uit te dragen, ging het viertal onverdroten voort zoals zij was begonnen.

Dit was dan ook reden voor verreweg het merendeel der aanwezigen om langzaam maar zeker het heil "elders", i.c. aan de bar van "de Kargadoor" te gaan zoeken.

Resumerend kan gesteld worden, dat deze avond wellicht het karakter droeg van "anarchisme in optima forma", maar op deze wijze zal de Federatie van Vrije Socialistten er zeker niet in slagen haar aanhang uit te breiden, dan wel propaganda voor de door haar aangehangen ideologie te maken.

- o - o - o -

"ANARCHISME EXCLUS" 1187.310

HET ANARCHISTIESE EKSPERIMENT.

De kollektivisatie van de Catalaanse industrie, juli 1936-mei 1937.

Er is waarschijnlijk nergens langduriger en intensiever geëxperimenteerd met arbeiderszelfbestuur dan in Spanje tijdens de burgeroorlog. Alleen het systeem van arbeidersraden in Joegoslavië is vergelijkbaar, maar dáár is het initiatief van boven af gekomen en niet vanuit de arbeidersklasse zelf. Binnen Spanje is de kollektivisatie van de Catalaanse industrie ongetwijfeld het meest verregaande revolutionaire experiment geweest. De drijvende ideologische kracht achter deze kollektivisatiebeweging was het anarcho-sindikalisme, dat in de jaren '30 door middel van haar organisaties CNT en FAI de massa van de Spaanse arbeiders inspireerde.

Een grondige analyse van dit anarchistiese experiment zou van grote betekenis voor huidige arbeidersbeweging kunnen zijn. Maar tot nu toe is er weinig aandacht aan besteed, noch van historisch-wetenschappelijke zijde, noch van de kant van de arbeidersbeweging. De belangrijkste oorzaak daarvoor is de eenzijdig gerichte politieke belangstelling voor de Spaanse burgeroorlog. Door het samenvallen van burgeroorlog en revolutie is een vertekening van het beeld ontstaan. Bovendien is met de ondergang van het spaanse anarcho-sindikalisme deze stroming als massabeweging bijna geheel verdwenen. Pas de laatste jaren (sinds ca. 1968) is een hernieuwde belangstelling ontstaan voor het anarchisme en haar ideeën over arbeiderszelfbestuur. Hopelijk zal ook de Spaanse revolutie in deze revival delen.

Bij het bestuderen van de kollektivisatie van de Catalaanse industrie kunnen enkele kernvragen geformuleerd worden. Wie namen het initiatief tot de economische omwenteling? Hoe ging deze in zijn werk? Welke gevolgen had de kollektivisatie voor de arbeidersklasse? En meer specifiek: welke konklusies kunnen getrokken worden uit deze ervaring met arbeiderszelfbestuur?

Vanaf de overwinning van de CNT-FAI-militie op leger en fascistie (20 juli 1936) tot aan de meigebeurtenissen van 1937 werd het belangrijkste industriegebied van Spanje door arbeiders geleid. Daarna, tot aan de ondergang van het republikeinse Spanje in het voorjaar van 1939, bleef het arbeiderszelfbestuur ten minste een belangrijke rol spelen.

Twee zaken vallen direkt op: de grondigheid waarmee de gehele economie binnen korte tijd gekollektiviseerd werd en het (aanvankelijke) succes van het arbeiderszelfbestuur. De CNT en de FAI waren goed voorbereid op de revolutie; toch heeft de leiding nauwelijks enig initiatief ontplooid bij de overname van fabrieken en bedrijven. Haar activiteiten beperkten zich tot de organisatie van de eenheid van alle anti-fascistische krachten. Het waren de arbeiders die spontaan en onmiddellijk na de coup hun eigen bedrijven bezetten. Vooral de rol van de bedrijfskomitees is in dit verband belangrijk. Mede door de aanvankelijke ongeïnteresseerdheid van het kader voor de economische revolutie ontbrak het aan koördinatie en overleg. Daardoor ontstond al direkt het grootste probleem van het arbeiderszelfbestuur in Catalonië: het 'arbeiderskapitalisme', d.w.z. het exploiteren van bedrijven door arbeiders alsof het hun privee-bezit was. De bedrijfsgewijze kollektivisatie leidde tot ernstige conflicten binnen CNT en FAI en zou begin 1937 de socialisatiegedachte in het leven roepen. Opvallend bij dit alles is het feit dat elke vorm van kollektivisatie (gematigd of radikaal) sanering en konsentratie in de verschillende bedrijfstakken tot stand bracht. In raden en syndikale organen ontstond soms zelfs een anarcho-sindikalistische burokratie. Het zijn met name deze problemen die grondig bestudeerd moeten worden.

De oorlogssituatie had uiteraard een v^etroebelende uitwerking op de economische experimenten. Bovendien was de Catalaanse industrie in 1936 de gevolgen van de crisis nog niet te boven. De economische gevolgen van het arbeiderszelfbestuur zijn dan ook moeilijk precies aan te geven. Maar dat is nog geen reden om dit boeiende experiment nog langer te verwaarlozen.

Jacques Giele.

Jacques Giele houdt dinsdagavond 2 juli in "de Kergadeor", Oude Gracht 26, te Utrecht een lezing onder de titel "Het anarchistisch experiment: de kollektivisatie in Catalonië 1936/37". De avond begint om 20.00 uur en de toegang is

WAT IS DE FEDERATIE VAN VRIJE SOCIALISTEN - EN HOE FUNKTIONEERT ZIJ ?

De federatie van Vrije Socialisten is een landelijke anarchistische organisatie. Zij telt groepen en/of personen die als zelfstandige eenheden in een anarchistisch federatie verband in de federatie samenwerken. Centraal staat de gedachte: "hoe minder gezag men gebruikt des te harmonischer zal de ontwikkeling van de persoonlijkheid zijn". Onder het samenwerken in een anarchistisch federatief verband verstaan wij het volgende: elk individu of groep stelt uitgaande van geformuleerde centraal staande gedachte Z B L F de prioriteiten vast. Men is dus geen verantwoording schuldig aan een centrale leiding. Wel streeft de federatie erna zoveel mogelijk gezamenlijk actiepunten te propageren. Doch binnen de federatie alsooptert men het feit dat plaatselijke en/of regionale verschillen weleens tot markante prioriteitsverschillen aanleiding kunnen geven.

De federatie dient wel zorg te dragen dat de wortels van de historische bepaaldheid van prioriteitsverschillen door de leden onderkend worden.

Als wij op basis van aksentverschillen in de algemeen theoretische opvatting van de meeste nederlandse anarchististen kategoriseren, dan kunnen we stellen dat binnen de federatie vier stromingen duidelijk herkenbaar werkzaam zijn. Deze stromingen zijn: 1) de anarcho-pacifisten, 2) de anarcho-individualisten, 3) de anarcho-syndikalisten en 4) de libertair-maunisten (ofwel: bak-administratoren).

In revolutionaire tijden treedt de meerderheid van de federatielieden gewapenderhand op - slechts enkele leden van de federatie stellen zich absoluut geweldloos op. De federatie bezien als een intern samenwerkingsverband poseert zich naar buiten als een organisatie waar ALLE funktionarissen volledig gekontroleerd kunnen worden en de funktionarissen middels een democratische stemprocedure DIREKT afzetbaar zijn. Doel van de federatie is het initiëren en stimuleren van een verwijze die zichtbaar bijdraagt tot zelfmotivatie en zelfaktivering.

Kortom de federatie dient mee te helpen aan de opbouw van een MENTALITEIT die nodig is om een internationale socialistische samenleving te kreëren.

D.w.z.: een samenleving waarin de produktiemiddelen, kennis en macht gesocialiseerd zijn en de economische diskriminatie permanent bestreden wordt. Ze moeten in het kader van de strijd tegen de economische diskriminatie de economisch noodzakelijke levensgoederen kosteloos verstrekt worden.

Vanzelfsprekend vereist een dergelijke realisatie een hoogontwikkeld veelzijdig produktiesysteem, want slechts in z'n produktiesysteem is het namelijk reëel te

veronderstellen, dat routine hoofd- en handarbeid behoorlijk valt terug te dringen, zodat "het gevecht om het bestaan" een menselijker inhoud kan krijgen.

Wil echter de toekomst ook werkdijk zo uitzien als het geschotst aan is het ons inziens een vereiste de huidige machthebbers te laten verdwijnen. Immers zij verdigen of ze nu links of rechts zijn wetten en instituties die de economische diskriminatie in standhouden. Uiteindelijk is het treffen met die machthebbers die de economische diskriminatie BEWUST verdedigen geen zaak van de federatie, maar een zaak van het volk. De federatielieden kunnen slechts bewustmakend werken. Ze kunnen de federatielieden op bepaalde tendenties gericht in spelen en die proberen te revolutioneren. Speciaal denken wij dan aan verschillende uitingen van zeggenschap, die men thans in buurten, stadswijken, fabrieken, kantoren, universiteiten en scholen hoort eisen.

Nogmaals de federatie is een milddoel. Zij wil geen revolutionaire voerhede spelen, die in naam van het volk optreedt, door b.v. de staat te veroveren en nieuwe -weliswaar dan rode - centraal geleide machtsapparaten in het leven te roepen.

De federatie is een organisatie die volksmacht nastreeft. In Nederland anno 1974 betekent dit konkreet: Eerlijke arbeidersklassenstrijd steunen, politiek geïnteresseerden te informeren en te beïnvloeden en samen met het onafhankelijk verbond van bedrijfsorganisaties (C.V.B.) te werken.